

Sygn. akt III USK 424/21

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 czerwca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. (organ rentowy), wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U z 2018r., poz. 1270 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) odmówił W. R. (wnioskodawca). W dniu 20 sierpnia 2019 r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, mimo przedstawienia nowego dowodu. W uzasadnieniu organ wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 14 lat, 3 miesiące i 6 dni.

Wnioskodawca zaskarżył powyższą decyzję odwołaniem podnosząc, że organ rentowy błędnie nie uwzględnił w stażu pracy w warunkach szczególnych

okresu odbywania przez niego zasadniczej służby wojskowej od 29 października 1979 r. do 4 listopada 1981 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, gdyż wskazywany okres odbywania zasadniczej służby wojskowej nie jest zarówno obecnie, jak i w przeszłości, okresem zatrudnienia.

Wyrokiem z 1 października 2019 r., IV U [...] Sąd Okręgowy w R. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynawszy od dnia 6 czerwca 2019 r. rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca urodził się 10 stycznia 1955 r. i kolejny już wniosek o emeryturę złożył w organie rentowym w dniu 6 czerwca 2019 r. Dokonując oceny uprawnień wnioskodawcy do emerytury w trybie art. 184 ustawy emerytalnej organ rentowy ustalił, że wnioskodawca nie jest członkiem OFE, wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 3 miesiące i 6 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych. Jako pracę w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił zatrudnienie wykazywane przez wnioskodawcę świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych w Ł. [...] w Ł. od dnia 1 sierpnia 1977 r. do dnia 24 października 1979 r. oraz od dnia 2 grudnia 1981 r. do dnia 29 lipca 1986 r. Poza sporem było, że w trakcie powyższego zatrudnienia wnioskodawca został powołany do zasadniczej służby wojskowej, której odbywanie rozpoczął 25 października 1979 r. i zakończył 4 listopada 1981 r., a do pracy ponownie zgłosił się od dnia 2 grudnia 1981 r. czyli w terminie 30 dni.

Sąd Okręgowy podkreślił, że sporna pozostawała wyłącznie możliwość doliczenia do ustalonego już przez organ rentowy okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zasadniczej służby wojskowej. Sąd Okręgowy przyjął, że okres odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy, a skoro okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go również do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Dalej

Sąd Okręgowy podkreślił, że okres odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej od dnia 25 października 1979 r. do dnia 4 listopada 1981 r. przypadający w okresie zatrudnienia i wykonywania pracy w szczególnych warunkach także powinien być uwzględniony przy ustalaniu jego stażu pracy w szczególnych warunkach, co wynika z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (jednolity tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 1459 ze zm., dalej jako ustawa poborowa) w brzmieniu obowiązującym w okresie odbywania i zakończenia przez wnioskodawcę odbywania zasadniczej służby wojskowej czyli po dniu 1 września 1979 r. Dodanie do niekwestionowanego przez organ rentowy zatrudnienia w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 3 miesięcy i 6 dni spornego okresu pozwoliło Sądowi pierwszej instancji na przyjęcie łącznego ponad 15-letniego zatrudnienia w takich warunkach i przyznanie wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 26 lutego 2021 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny zaznaczył, że istota sporu niniejszej sprawy sprowadza się do kwalifikacji prawnej okresu odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej od 25 października 1979 r. do 4 listopada 1981 r., który przypadł w czasie trwania stosunku pracy, w ramach którego pracownik – powołany następnie do odbycia tej służby wojskowej świadczył pracę w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny stwierdził, że co do zasady przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z tego względu, że w okresie odbywania tej służby nie są wykonywane zobowiązania stron stosunku pracy, ponieważ pracownik doznaje przeszkód w świadczeniu pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczeń pracodawcy, które na ogół są ekwiwalentami za pracę wykonaną. W ocenie Sądu Apelacyjnego ocena prawna niekwestionowanego stanu faktycznego daje podstawę do przyjęcia, że po 31 sierpnia 1979 r. okres odbywania zasadniczej

służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy poborowej powinien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której skarżący dopatruje się w oczywistym naruszeniu przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej) w związku z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami), przez ustalenie prawa do emerytury wnioskodawcy nie spełniającemu w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej warunku posiadania co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

W przypadku powołania się na oczywistą zasadność skargi należy wykazać, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy przedmiotowej sprawy i dłuższych badań lub dociekań (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r., V CSK 535/16, LEX nr 2304253). Organ rentowy nie spełnia tych wymogów, gdyż istota przedmiotowej sprawy sprowadzała się możliwości zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej przez wnioskodawcę, o czym rozstrzyga ustawa poborowa, a nie ustawa emerytalna. Nie jest zatem możliwe, bez dokonania głębszej analizy sprawy rozstrzygnięcie o zasadności stanowiska organu rentowego.

Niezależnie od powyższych rozważań o charakterze formalnym stwierdzić należy, że podnoszona przez organ rentowy kwestia była już wielokrotnie

przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który stwierdził, że po zmianie w 1979 r. ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku służby oborowej nadal została utrzymana korzystna dla ubezpieczonych regulacja stwierdzająca, iż pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wlicza się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych – art. 120 ustawy poborowej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 sierpnia 2019 r., I UK 144/18, OSNP 2020 nr 10 poz. 111; z dnia 19 maja 2016 r., II UK 275/15, LEX nr 2056876; z dnia 20 marca 2013 r., I UK 544/12, LEX nr 1383246; uchwała Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III UZP 9/16, OSNP 2017 nr 2, poz. 20). Regulacja ta obowiązywała, gdy wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową i powrócił do pracy. Cały okres tej służby podlegał zatem zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach, uprawniającego do wcześniejszej emerytury.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

a.s.